

ΤΗΝ ἑλληνικὴν μυθολογίαν, τὸ θανμάσιον τοῦτο ἀριστοτέ-
χνημα τοῦ ἑξαισίου νοός, ἐὰν ἠδύνατό τις ν' ἀποθανυμάσῃ ἐν τῷ
εἰκονικῷ μεγαλείῳ, θὰ κατενόει τὴν γόησσαν ἐκείνην ποίησιν, ἣτις
περιέβαλλε τοῦτο μὲ τὰ ἄνθη, καὶ θὰ ἠσθάνετο τὴν θεῖαν ἐκείνην

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΧΛΩΡΟΣ

(Ἀπέθανεν ἐν Ἀθήναις τὴν 9ην Αὐγούστου 1895)

ταβριάνδος τὸ ἀπεκάλει, θυγατέρα τῆς πρωίας, θέληγτρον τοῦ ἕαρος,
χάριτα εὐωδίας καὶ παρθενίας, ἔρωτα ποιητῶν· ἀλλὰ μήπως ὁ Διν-
ναῖος καὶ ὁ Villau δὲν ἐδάκρουν πρὸ τῆς θέας του, ὡς καὶ ὁ ἡμέ-
τερος Ἀφεντούλης, ὅταν ἠσπάζετο ταῦτα, ἐνθέως ἀποκαλῶν σι ω -
π ὁ σ α ς κ α ρ ὀ ί α ς ;

*
**

Καὶ τὸ Φυτικὸν τοῦτο σύμπαν, οὗ ἡ ἱστορία ἄρχεται ἀπὸ τῶν μυ-
θολογικῶν αἰθέρων, καὶ καταλήγει εἰς ὅ,τι θὰ καταλήξῃ καὶ τῆς γῆς ὁ

εὐφοροσύνην τοῦ φυ-
τικοῦ κόσμου, ὅστις
ἐνεθουσία τὸν ἔλλη-
να, τὸν ἔξοχον τοῦτου
καλλιτέχνην, εἰς τὸ
νὰ λατρεύῃ τοὺς θε-
οὺς του εἰς τὰ δάση
καὶ τοὺς κήπους, εἰς
τὸ νὰ ὑμνῇ τὸ κάλ-
λος, ἐν μέσῳ τῶν ἀν-
θάνων, εἰς τὸ νὰ
ἐμπνέεται, ὑπὸ τὴν
σκιάν τῶν δαφνῶνων,
εἰς τὸ νὰ ἀγαπᾷ, κε-
κοσμημένος διὰ στε-
φάνων.

Καὶ ὁ εἰδυλλιακὸς
ἐκεῖνος βίος, ἐν μέσῳ
τῆς μυρσίνης καὶ τῶν
ρόδων, ἐνεψύχωνε τὴν
ἀθάνατον πολιτείαν, ὅ-
πως ἐπιζητῇ τὸ κλέος,
τὸ ἀμάραντον, ὡς ἡ
ὠραιότης τῶν λευκαν-
θῆμων.

Ἡ ἱερωτέρα καὶ λε-
πτοτέρα φάσις τῆς
ποιήσεως, εἶναι τῶν
ἀνθέων ὁ ἔρωσ, εἶπεν
ὁ Κλαρετύ· ὁ δὲ Σα-

βίος, ἀνέδειξε τοὺς ὑπερλάμπρους θαυμαστάς τον ἐν τῇ ἐποχῇ, καθ' ἣν ἡ ὠραία Ἑλλάς ἦτον ἀπέραντον ἔλσος τῶν Χαρίτων καὶ τῶν Μουσῶν, τῶν Νυμφῶν καὶ τῶν Νηρηίδων ἐν ταῖς ἡμέραις, καθ' ἃς ὁ καλλιτέχνης παρὰ τὸν Παρθενῶνα, ἔκλινε γόνυ πρὸ τῆς ἱερᾶς ἐλαίας, καὶ μετὰ σεβασμοῦ ἤκουε καὶ κατανύξεως τὸν ψίθυρον τῆς ἱερᾶς δρυός, ἐν ἣ ἀνεκάλυπτε μεμακρυσμένην τινα ἠχὴν λαλήματος μυστηριώδους, οὗ οἱ φθόγγοι ἴσως νὰ ἦσαν λείψανα τῆς ἀρμονίας, δι' ἧς ὠμίλει τοῦ Ὀλύμπου ὁ παντάναξ ἐν τῷ πανθέφ. . . .

Καὶ τὸν γόγτα τοῦτον αἰσθηματοποιὸν κόσμον, ὄνειροπόλησεν εὐγενῆς λάτρης τῆς φύσεως ν' ἀποθανυμάσῃ ἐν τῇ νέᾳ Ἑλλάδι, ἧς τὸ κάλλος εἰμαρμένη σκληρὰ ἠφάνιζεν εἰς τῆς καμίνου τὴν φλόγα.

Καὶ ὁ ὄνειροπόλος τῶν δασῶν ἐραστής, ἀφιερῶθη ὑπὲρ τῆς εὐγενοῦς του ἰδέας, ἰδρύσας τελείαν ἐν τῇ φύσει τὴν Ἀκαδημίαν του, εἰς ἣν προσεκάλει τοὺς κατανοοῦντας τὴν ἰδέαν τοῦ καλοῦ καὶ τοῦ ὠραίου.

Προσεδόκα ἐν τῇ ἀναδασώσει τῆς Ἑλλάδος, νὰ ἰδῇ ἀναγεννωμένας λυρικὰς ἀναμνήσεις οἰχομένου παρελθόντος, καὶ νὰ ἐμφυσησῇ εἰς τὴν ἀπογονικὴν γενεὰν τὸ συναίσθημα τῆς εὐζωΐας.

Καὶ διεμόρφωσεν οὕτως ὁ **Νικόλαος Χλωρός**, κόσμον, ἐφ' οὗ ἡ ἐπίδρασις τῶν δασῶν νὰ ἐθεωρῆτο οὐ μόνον ὡς μέλημα, ἀλλὰ καὶ ὡς ἀνάγκη, οὐχὶ ὡς πλεονέκτημα, ἀλλ' ὡς ὑποχρέωσις.

*
* *

Ἀπὸ τῶν στενῶν σπεύσας ὀρίων τῆς Δωρίδος γῆς, ἐξ ἧς κατήγετο, ὀργῶν πρὸς ὑψηλὴν μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν, διήνυσε τὰς ἐν τῇ πατρίδι σπουδὰς του ἐπιζηλῶς, καὶ εἶτα προσκληθεὶς τὸ πρῶτον, ἀνέλαβε τὴν ἐν Βοσνίᾳ καὶ Ἑρζεγοβίνῃ δασικὴν ὑπηρεσίαν, ὡς ἀριστα καταρτίσας ἐκεῖ τὸν κλάδον τοῦτον, μεθ' οὗ, ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει εἰδικὴν σπουδὴν, καὶ τυχὼν ἐπιζήλου πτυχίου, διωρίσθη εἰς τὸ παρὰ τὸν Ἑλλήσποντον βιλαέτιον, ἐνθα διεκρίθη.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐκτὸς ἄλλων ἐργασιῶν, δι' ὧν ἐπεξήτει δημιουργίαν ἐπισήμου τινος φήμης, ἠσχολήθη καὶ εἰς ἰδιαιτέρας μελέτας, καὶ πρωτοτύπως ἐπεχείρησε τὴν ἀντικατάστασιν τοῦ ἀτμοῦ διὰ τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, δαπανήσας ἐξ ἰδίων διὰ τοὺς διενεργηθέντας πειραματισμοὺς περὶ τὰς τριανκοντακισχιλίας δραχμὰς.

Ἡ ἐν Γερμανίᾳ δέ, (καὶ ἰδίᾳ εἰς τὸ Aschaffenburg) τετραετὴς συνεχῆς σπουδὴ ἐπὶ εὐρυτάτου ἐπιστημονικοῦ σταδίου, ἐπεσφράγισε τὴν ὅλην μόρφωσιν καὶ ἀνάπτυξιν του.

Ἐπακούσας ὅμως εἰς τὴν φωνὴν τῆς πατρίδος, κατήλθε τῷ 1879 εἰς τὴν Ἑλλάδα, διορισθεὶς ἐπιθεωρητὴς τῶν δασῶν.

Ἐκτοτε ὁ προνομιούχος ἐκεῖνος νοῦς, ἀνέπτυξε τοῦ πολυτίμου αὐτοῦ πλοῦτου τὰ δυσἀπόκτητα χαρίσματα. Πολυμάθεια, φιλοπονία, ἐπιστημονικὴ παιδείσις ἀρτία, καὶ δὴ ἀκαταπόνητος ζῆλος περὶ τὴν συστηματοποίησιν τῆς δασονομίας, ἀνέδειξαν αὐτὸν ἕνα τῶν τελειότερων τύπων μεμορφωμένης ἐθνικῆς προσωπικότητος, συνδυαζούσης

τὴν χρηστότητα τοῦ ἠθους, μετὰ τῆς ὑπεροχῆς τοῦ πνεύματος. Ὡς ἐπιθεωρητὴς τῶν δασῶν, ὡς καθηγητὴς τῆς δασολογίας ἐν τῷ Πολυτεχνείῳ, ὡς τμηματάρχης καὶ διευθυντὴς κατόπιν τοῦ δασονομικοῦ κλάδου, διεκρίθη αἰείποτε ἐπὶ ἀκριβείᾳ, εὐσυνειδησίᾳ καὶ εὐθύτητι. Πληθὺς συγγραφῶν καὶ ἰδιαιτέρων μελετημάτων, ἐκτενῆς σειρὰ ἐκθέσεων καὶ διοικητικῶν ἐργασιῶν, καταδεικνύει τὸν ἐνθουσιασμόν τῆς ἐν συνόλῳ ἐξαιρετικῆς δράσεώς του, πρὸς μόρφωσιν τελείας δασονομικῆς ὑπηρεσίας, οἷαν ἀπῆτει ἡ πατρίς του, ἣτις ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ ἐξετίμα μοναδικὸν ἐργάτην τῶν συμφερόντων τῆς.

Δικαίως ἄρα ἐθεωρήθη εἷς τῶν διαπρεπεστέρων ἐπιστημόνων τοῦ κλάδου τούτου, ἀλλὰ καὶ ὁ πρῶτιστος ἐν Ἑλλάδι σχῶν τὴν εὐγενῆ πρωτοβουλίαν τῆς ἐπιδόσεως καὶ τῆς ἰδρύσεως ἐπιστήμης, ἀπαραιτήτου διὰ τε τὴν κλιματολογικὴν καὶ φυσικὴν ιδιότητα ἐν γένει τοῦ τόπου.

Παρὰ τὴν πνευματικὴν ὕμωσ ταύτην ἀνάπτυξιν, ἣτις διέλαμπε καὶ ἐν ἐγκυκλοπαιδικῇ εὐρύτητι περὶ τοῦ πολιτειακοῦ ὄργανισμοῦ, καὶ δι' ἧς κατεδεικνύετο οὐ μόνον ὁ ζῆλος πρὸς ἐξασφάλισιν τοῦ ἐθνικοῦ πλούτου, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐνδελχῆς μέριμνα πρὸς βελτίωσιν καὶ αὐξησίῳ του, ἀπεθαύμαξέ τις ἐν αὐτῷ καὶ τὴν ἠθικὴν διαύγειαν, καὶ τὸ εὐγενὲς καὶ σεμνὸν τοῦ χαρακτῆρος, ἀριστεία προσδίδοντα πλεότερα πλεονεκτήματα εἰς τὸν πολυφίλητον ἄνδρα.

Διὰ τοῦτο καθίσταται θερμοτέρου τὸ δάκρυ τοῦ θλιβεροῦ ἀπορφανισμοῦ, καὶ λυρικότερος ὁ θρῆνος τῆς στερησεώς του. Λιγυρὸν δὲ παράπονον φιλοτεχνεῖται, καὶ διαμαρτυρία ψυχικοῦ ἄλγους, ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῆς πολυανθέμου ἐκείνης βλαστήσεως, ἣν ἐδημιούργησεν ἡ ἀκατάβλητος ἐκείνου ἐμμονή.

Ἦτο πεπρωμένον τὰς τιμητικὰς του περγαμηνὰς νὰ ἐπισκιάσῃ προῶως τὸ δίπλωμα τῆς φθορᾶς, ὅπερ δὲν ἀνεγνώρισεν τὴν ἀνάγκην, ὅπως ἐλεῆσῃ διὰ τῆς ζωῆς τοιοῦτου ἀνθρώπου, τὴν γῆν, ἣτις ἀνέμενε τὴν καρποφόρον του καλλιέργειαν. Ἦσαν ξένα πρὸς τοὺς νόμους τῆς εἰμαρμένης τὰ προσόντα ταῦτα, καὶ διὰ τοῦτο ὁ μισέλλην Χάρων, δὲν εἶχε σπλάγχχνα δι' αὐτόν, νὰ λυπηθῇ τὴν Ἑλλάδα του.

* *

Καὶ ὅταν βλέπω τὰς μακρὰς πενκοσειρὰς τῶν λόφων τῆς Ἀττικῆς, καὶ περιπλανᾶται ὁ νοῦς εἰς τὸ ἥρεμον φύσημά των, νομίζω, ὅτι ἀνακαλύπτῃ εἰς τὴν πνοὴν ἐκείνων ἡ ψυχὴ μου, μίαν ἐλεγειακὴν περιπάθειαν, συγκοινωνοῦσαν μὲ τὸν κόσμον τῶν φασμάτων καὶ τῶν σκιῶν. Περιπάθειαν, ἣτις θὰ βανκαλίξῃ τὴν ἀνάμνησιν ἐκείνου, φερομένην ἐπὶ τῶν πτερόντων τοῦ Ζεφύρου, ἀνὰ τὰς χλωρὰς ἐκείνας ἐκτάσεις.

Η.

